

Regionální stálá konference pro území Jihomoravského kraje
Pracovní skupina pro životní prostředí

Zápis z 11. jednání pracovní skupiny pro životní prostředí

Termín jednání: 04.06.2018

Místo jednání: Krajský úřad Jihomoravského kraje, místnost č. 028A + 029A

Účastníci jednání: viz prezenční listina

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

Program jednání:

1. Zahájení
2. Výsledky hlasování o usneseních z předcházejícího jednání pracovní skupiny
3. Voda v krajině
4. Kaly z ČOV
5. Návrhy na body dalších jednání pracovní skupiny
6. Různé
 - Návrhová část SRR ČR 2021+
7. Závěr

1. Zahájení

- Ve 13:00 hodin pan Ing. František Havíř přivítal přítomné členy pracovní skupiny pro životní prostředí (PS) a představil program jednání. K programu jednání byl vznesen návrh na přesunutí podbodu *Návrhová část SRR ČR 2021+* na začátek jednání. Proti tomuto návrhu neměl nikdo z přítomných námitek.

2. Návrhová část SRR ČR 2021+

- Pan Ing. Pavel Fišer, Ph.D. (KrÚ JMK) informoval přítomné členy PS, že byla krajům poskytnuta k připomínkování návrhová část SRR 21+. Návrhová část SRR 21+ zahrnuje 5 strategických cílů, 27 specifických cílů a 63 typových opatření.
- Harmonogram:
 - Květen 2018:** Jednání územních (PS Venkov, PS Regionální, PS Urbánní) a tematických pracovních skupin (ekonomický, sociální a environmentální pilíř).
 - Červen 2018:** Jednání PS SRR a NSK. Diskuze se zástupci krajů ve věci finalizace metodiky pro účely vymezení hospodářsky a sociálně ohrožených území.
 - Červenec 2018:** Zahájení prací na přípravě implementační části.
 - Podzim 2018:** Další (poslední) kolo jednání pracovních skupin – představení ucelené verze dokumentu.
 - Přelom 2018/2019:** Předložení materiálu do meziresortního připomínkového řízení.
- Ze strany KrÚ JMK bylo vzneseno více než 50 připomínek (k problematice návrhové části SRR21+: viz prezentace v příloze č. 1).
- Dokument návrhové části SRR21+ bude členům PS rozeslán společně se zápisem a připomínkovým listem e-mailem. Případné připomínky zaznamenají členové PS do připomínkového listu a zašlou je e-mailem na fiser.pavel@kr-jihomoravsky.cz.

3. Výsledky hlasování z předchozího jednání pracovní skupiny

- Pan Ing. František Havíř informoval přítomné členy PS o výsledcích per rollam hlasování, které se vztahovaly k navrženým usnesením z předcházejícího jednání PS.

Regionální stálá konference pro území Jihomoravského kraje
Pracovní skupina pro životní prostředí

- Výsledek: všechna usnesení byla přijata, nicméně poslední navržené usnesení o podpoře výsadby vinic bylo odhlasováno pouze těsnou většinou – toto usnesení bude ještě prodiskutováno a bude se o něm znovu hlasovat. Snahou je nalézt konsenzuální shodu.
- Seznam přijatých usnesení, které následně přijala i RSK JMK:
- **RSK JMK žádá MZe o:**
 - a) Zařazení asi 60 000 ha zemědělských půd do znevýhodněných oblastí nebo jiného systému využití (les).
 - b) Zvýšení pravomoci SPÚ a zpřísnění pravidel provádění KPÚ.
 - c) Podporu pěstování sóji.
 - d) Dotace na nákup půdo-ochranných technologií.
 - e) Marketinkový fond pro minimálně 7 zemědělských komodit.
 - f) Výstavbu vodních děl Borovnice, Kuřimské Jestřebí, Terezín.

4. Voda v krajině

- Pan Ing. František Havíř sdělil členům PS, že po minulém jednání PS byl se zápornými připomínkami, vztahujícími se k výsadbě sóji, otázky uzavření bioplynek, problematiky kalů atd. (viz příloha č. 2: slide 3) dotázán nejmenovanou osobou, prohlašující se za tzv. „zemědělského odborníka“. Po diskuzi mezi členy PS vyšlo najevo, že dotyčný stěžovatel je svými názory a postoji znám a jeho připomínky nejsou předmětné (neodbornost, arogance, pochybnosti nad důvěryhodností).
- V zájmu informovanosti však bylo opět pojednáno o tématu vody v krajině. Mimo jiné byly vyzdviženy benefity pěstování sóji a technologie „strip-till“ při pěstování kukuřice. Dále byla projednána problematika dotací na „greening“, problematika užití Glyphosátu – viz prezentace v příloze č. 2: slide 4–6.
- V rámci tohoto bodu bylo dále pojednáno o tématech: hospodaření s vodou v lese, zvýšení ploch vinic (limity, VF, čerpání práva výsadby), závlahové soustavy, manipulace na střední nádrži VDNMN (+ Vranov), prohlášení vody za veřejný zájem. Pan Ing. Miroslav Foltýn informoval přítomné členy PS o aktuálním stavu snižující se hladiny vranovské vodní nádrže (díky problémům se suchem se výška hladiny snížila oproti loňskému roku o cca 4,5 m). V rámci problematiky vody v krajině se PS také zabývala tématem minimálních průtoků – viz prezentace v příloze č. 2: slide 36–40.

5. Kaly z ČOV

- Pan Ing. František Havíř informoval přítomné členy PS o legislativních změnách v použití kalů:
- Vyhláška č. 437/201 podmínkách použití upravených kalů upravených kalů:
Příloha č. 4 k vyhlášce č 437/2016 Sb.

Mikrobiologická kritéria pro upravený kal pro aplikaci na zemědělské půdy

Indikátorový mikroorganismus	Jednotky	Počet zkoušených vzorků při každé kontrole výstupu	Limitní hodnota (nález/KTJ*)
Salmonella spp.	nález v 50 g	5	negativní
Escherichia coli nebo enterokoky	KTJ* v 1 gramu	5	<10 ³ <5.10 ³

*KTJ – kolonie tvořící jednotku

- Od loňského roku platí vyhláška č. 237/2017 Sb. ze dne 28.07.2017, která doplňuje vyhlášku MZe č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva o text:
„d) organická hnojiva a substráty, při jejichž výrobě byly použity odpady z čistíren odpadních vod.“
Do organických hnojiv a substrátů je zařazen mj. i průmyslový kompost. Vyhláška má tak okamžitý dopad na cca 38 % produkovaných kalů z ČOV.

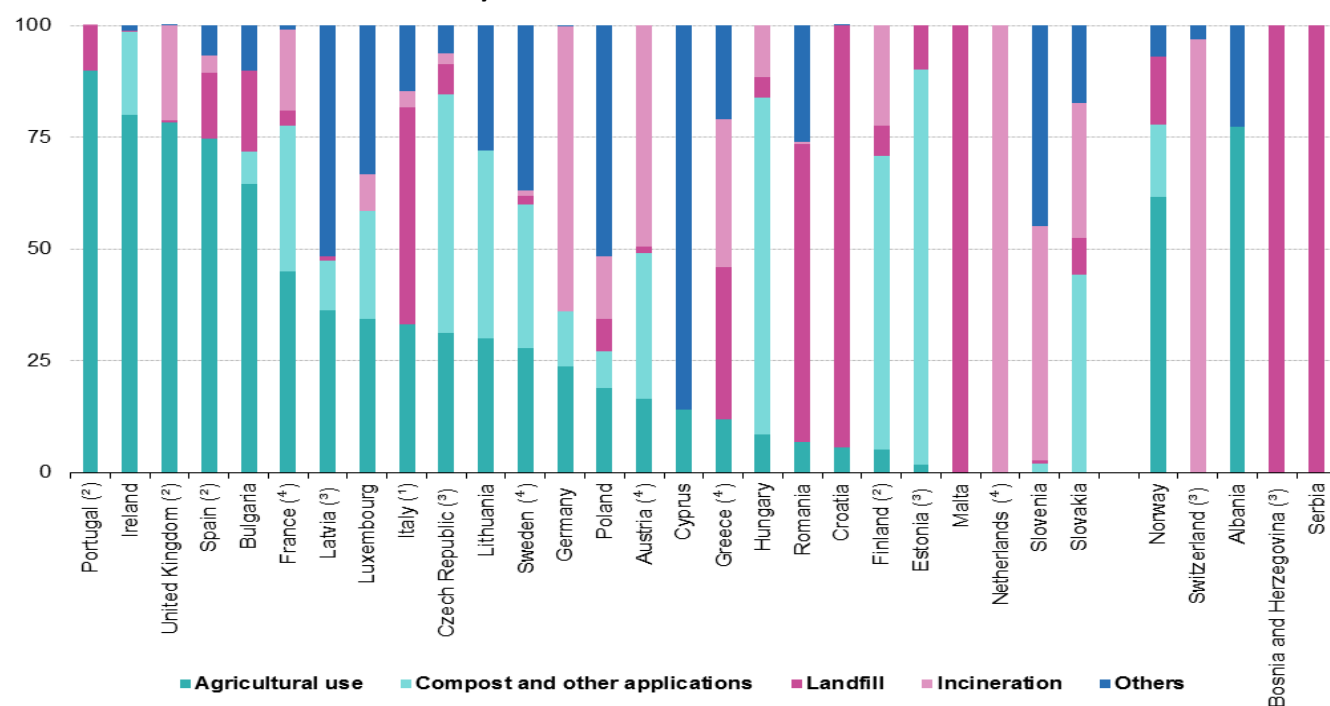
Regionální stálá konference pro území Jihomoravského kraje
Pracovní skupina pro životní prostředí

- PS byla dále seznámena s množstvím vyprodukovaných kalů v ČR za rok 2016 a se srovnáním likvidace kalů v dalších evropských zemích:

stav za rok 2016:

Produkce	174 000 t sušiny kalů (tsk)
Přímá aplikace na půdu	62 000 tsk
Kompostování	65 000 tsk
Skládkování	12 000 tsk
Spalování	3 000 tsk
Jiné použití	32 000 tsk

Likvidace kalů – srovnání s dalšími státy:

- Pan Ing. František Havíř dále informoval přítomné členy PS o rizikových složkách (mikropolutantech), které jsou obsaženy v kalech z ČOV (hormony, farmaka, mikroorganismy, mikroplasty, nanomateriály), díky kterým mj. vznikají mnohorezistentní kmeny (na jednání PS zazněla také informace, že až 90 % bakterií v moři je odolných alespoň vůči 1 antibiotiku). Další informace o rizikových složkách kalů – viz prezentace v příloze č. 2: slide 16–22.

Budoucí vývoj nakládání s kaly s ohledem na mikropolutanty a metabolity:

- spalování
- materiálová transformace kalu (P a C)

Nová EU směrnice o hnojivech

- o omezení přímého využívání ČOV kalů,
- o podpora pro transformované produkty struvit, biochar, popel ze spalování kalu.

Regionální stálá konference pro území Jihomoravského kraje
Pracovní skupina pro životní prostředí

- Další informace k problematice nakládání a likvidací kalů: viz prezentace v příloze č. 2: slide 23–34.
- Po diskuzi k problematice kalů z ČOV bylo konsensuálně přijato následující usnesení:
- **Přijaté usnesení:**
Pracovní skupina navrhuje:
 - o omezení a zakázání používání kalů na ZPF z ČOV nad 20 000 EO a omezení kalů z ČOV do EO 20 000.
 - o podpořit technologii termického zpracování kalů.
 - o podpořit výstavbu zařízení pro likvidaci kalů v SAKO Brno.
- Vzhledem k přijatému usnesení budou RSK JMK navrhnutá následující usnesení:
- **Návrh 1. usnesení pro RSK JMK:**
RSK JMK doporučuje Jihomoravskému kraji pověřit kompetentního zástupce k jednání s Ministerstvem životního prostředí ve věci:
 - a) omezení a zákazu používání kalů z ČOV na zemědělskou půdu novelizací zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech,
 - b) omezení používání kalů z ČOV všeobecně a zákazu používání kalů na zemědělskou půdu z ČOV v aglomeracích nad 20 000 EO,
 - c) získání podpory technologií termického zpracování kalů.
- **Návrh 2. usnesení pro RSK JMK:**
RSK JMK schvaluje podporu výstavby zařízení pro likvidaci kalů v SAKO Brno a doporučuje Jihomoravskému kraji pověřit kompetentního zástupce k jednání s městem Brnem ve věci výstavby tohoto zařízení.

6. Návrhy na body dalších jednání pracovní skupiny

- Po diskuzi mezi členy PS bylo navrženo, aby se PS při budoucích jednáních zabývala těmito tématy:
 - o Vínohrady
 - o Větrná eroze
- Členové PS byli vyzváni k návrhu témat, kterými by se měla PS zabývat. Nejlépe písemně před jednáním PS do 30.07.2018.

7. Různé:

- V návaznosti na pobídku k diskuzi byli členi PS seznámeni s problémem tzv. „popelnicového smogu“ v Brně. Ve městě Brně se nachází cca 55 000 popelnic. Neexistuje účinný nástroj, jak zamezit tomu, aby lidé plné popelnice neumísťovali vně svého pozemku (na ulici). V momentě, kdy jich je na ulici cca 20 000 a fouká vítr, tak se odpady začnou rozptylovat po ulicích – momentálně se řeší, jak se s tímto problémem vypořádat. Dalším problémem, kterým se město Brno momentálně zabývá, jsou posypové materiály, které dle aktuálního zjištění obsahují azbestová vlákna.

8. Závěr

- Ing. František Havíř poděkoval za účast na jednání PS a diskuzi. Jednání PS bylo ukončeno v 15:25 hodin.

Výstupy z jednání pracovní skupiny pro životní prostředí:

Přijaté usnesení:

Pracovní skupina navrhuje:

- o omezení a zakázání používání kalů na ZPF z ČOV nad 20 000 EO a omezení kalů z ČOV do EO 20 000.
- o podpořit technologii termického zpracování kalů.

Regionální stálá konference pro území Jihomoravského kraje
Pracovní skupina pro životní prostředí

- *podpořit výstavbu zařízení pro likvidaci kalů v SAKO Brno.*
- *Vzhledem k přijatému usnesení budou RSK JMK navrhnutá následující usnesení:*
Návrh 1. usnesení pro RSK JMK:
RSK JMK doporučuje Jihomoravskému kraji pověřit kompetentního zástupce k jednání s Ministerstvem životního prostředí ve věci:
 - d) *omezení a zákazu používání kalů z ČOV na zemědělskou půdu novelizací zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech,*
 - e) *omezení používání kalů z ČOV všeobecně a zákazu používání kalů na zemědělskou půdu z ČOV v aglomeracích nad 20 000 EO,*
 - f) *získání podpory technologií termického zpracování kalů.*

Návrh 2. usnesení pro RSK JMK:

RSK JMK schvaluje podporu výstavby zařízení pro likvidaci kalů v SAKO Brno a doporučuje Jihomoravskému kraji pověřit kompetentního zástupce k jednání s městem Brnem ve věci výstavby tohoto zařízení.

- **Návrhy témat na další jednání PS**
- *Členové PS byli vyzváni k návrhu témat, kterými by se měla PS zabývat. Nejlépe písemně před jednáním PS do 30.07.2018.*

Přílohy:

Příloha č. 1 - prezentace SRR ČR_05-18

Příloha č. 2 - prezentace PS RSK II

Zapsal: Mgr. Vojtěch Kasina, v.r.

Schválil: Ing. František Havíř, v.r.